

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 33640-11-22 גרינפלד ואח' נ' עיריית קרית גת ואח'

לפני כבוד סגנית הנשיאה, השופטת כרמלה האפט

התובע: שאול גרינפלד

נגד

הנתבעים:

1. עיריית קרית גת

2. מרינה אדיב

3. דיאל א.ל. תקשורת דוברות ואסטרטגיה בע"מ

פסק דין

תביעה בגין הפרת זכות היוצרים של התובע בשני צילומים מעשה ידיו, והפרת זכותו המוסרית באחד מצילומים אלה, במסגרת פרסומים של הנתבעות.

רקע וטענות הצדדים בקליפת אגוז

1. התובע, מר שאול גרינפלד (להלן: "התובע") הוא צלם מקצועי אשר מתמחה בצילומי ספורט בישראל בכלל, ובצילומי כדורגל הנשים בישראל בפרט.
2. הנתבעת 1 היא עיריית קרית גת; הנתבעת 2 היא הבעלים והמחזיקה של הדומיין בו מופעל אתר האינטרנט "הפורטל הישראלי לרשויות מקומיות"; הנתבעת 3 היא הבעלים והמפעילה של אתר האינטרנט "ניוז 08".
3. שתי תמונות שצולמו על ידי התובע, פורסמו הן באתר האינטרנט של הנתבעת 1, והן בעמוד הפייסבוק שלה. התמונה הראשונה צולמה על ידו ביום 30/5/2022, במסגרת גמר גביע המדינה בכדורגל נשים בין בנות נתניה לבין מ.ס. קרית גת (להלן: "התמונה הראשונה"). התמונה הראשונה פורסמה גם באתרי האינטרנט של הנתבעת 2 ושל הנתבעת 3, תוך מתן קרדיט לתובע. התמונה השנייה צולמה על ידי התובע בחודש ספטמבר 2021 במשחק גמר "גביע אתנה" בין קבוצת הנשים של קרית גת לבין מקבילתה מחדרה (להלן: "התמונה השנייה"). התמונה השנייה פורסמה הן באתר האינטרנט של הנתבעת 1 והן בעמוד הפייסבוק שלה, ללא מתן קרדיט לתובע.
4. לטענת התובע, פרסום שתי התמונות באתר האינטרנט של הנתבעת 1 ובעמוד הפייסבוק שלה, ופרסום התמונה הראשונה באתרי האינטרנט של הנתבעת 2 ושל הנתבעת 3, עולה כדי הפרת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 22-11-33640 גרינפלד ואח' נ' עיריית קרית גת ואח'

זכות היוצרים שלו בתמונות. עוד טוען התובע, כי פרסום התמונה השנייה באתר האינטרנט של הנתבעת 1 ובעמוד הפייסבוק שלה ללא מתן קרדיט, מהווה הפרת זכותו המוסרית בתמונה.

5. מנגד, טוענות הנתבעות, בין היתר, כי אין מדובר ביצירה מוגנת, ולחלופין מעלות הן טענות בדבר היותם של השימושים שנעשו על ידן בתמונה בגדר שימוש הוגן ובדבר היותן של הנתבעות בבחינת "מפר תמים". הנתבעות 2-3 טוענות כי קיבלו את התמונה הראשונה בדוא"ל ממחלקת הדוברות של הנתבעת 1, וכל שהתבקשו היה לתת קרדיט לתובע בעת פרסום תמונה זו על ידן.

6. בדיון קדם המשפט שהתקיים בתובענה ביום 19/11/2023, הסמיכו אותי הצדדים להכריע בתובענה בהתאם לסעיף 79א' לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] תשמ"ד-1984, תוך הנמקה קצרה, כאשר פסק הדין יקבע פיצוי לתובע בטווח שנע בין סך של 10,000 ₪ לסך של 75,000 ₪. בסך הפיצוי יכול שתישא הנתבעת 1 לבדה ויכול שיישאו בו כלל הנתבעות, בהתאם לחלוקה שתיקבע על ידי בית המשפט.

דיון והכרעה

האם מדובר ביצירה מוגנת ובהפרת זכות יוצרים

7. שתי התמונות הן בגדר "יצירה אמנותית", כמשמעה בסעיף 1 לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007 (להלן: "החוק"). ודוק; "צילום הוא סוג של יצירה אמנותית. בעניין זה ההגדרה אינה מבחינה בין צילום אמנותי המתוכנן מראש לבין צילום המתעד את המציאות באופן ספונטני. יצירת צילום כוללת אפוא צילום חדשותי, צילום אופנה, צילום מסחרי של פרסומות וגם צילום משפחתי, מתוכנן או אקראי" (תמיר אפורי חוק זכות יוצרים 58 (2012) (להלן: "אפורי")).

8. על מנת שיצירות אמנותיות יחסו תחת החוק כיצירות מוגנות, עליהן לעמוד בשתי דרישות: דרישת הקיבוע – אשר אין חולק כי זו נתקיימה בענייננו; ודרישת המקוריות. בפסיקה נקבע כי כמעט בכל צילום ישנה מידת מקוריות מספקת, וכי רק במקרים נדירים מאוד אין די מקוריות בצילום באופן שבו הוא לא יהא מוגן בזכות יוצרים (ראו: ת"א (תל אביב-יפו) 24478/87 עוזי קרן נ' יפתח שביט פ"מ תשנ"א(1) 139, 149-153). עוד נקבע, כי ערכו של צילום דוקומנטרי איננו פחות מערכו של תצלום אמנותי (רע"א 7774/09 אמיר וינברג נ' אליעזר ויסהוף (פורסם בנבו, 28/8/2012); וראו גם טוני גרינמן זכויות יוצרים כרך ראשון 141-143 (מהדורה שניה, 2008)).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 33640-11-22 גרינפלד ואח' נ' עיריית קרית גת ואח'

9. אני סבורה כי דרישת המקוריות נתקיימה בכל אחד משני הצילומים בענייננו, וכי אין מדובר באותם מקרים נדירים שבהם יש מקום לקבוע כי צילום נעדר מקוריות כמשמעה בחוק. על כן, התמונות הנן בבחינת יצירות מוגנות החוסות תחת חוק זכות יוצרים.

10. הצדדים אינם חלוקים ביניהם בסוגיית בעלותו של התובע בתמונות מושא התובענה, והתובע צירף ראיה אשר יש בה כדי להעיד על כך שהוא זה אשר צילם את התמונה הראשונה.

11. הנתבעות הפרו את זכות היוצרים של התובע, בעצם פרסומן של התמונות באתרי האינטרנט של הנתבעות, ובעמוד הפייסבוק של הנתבעת 1 (להלן: "הפרסומים"). הנתבעת 1 עשתה כן ביחס לשתי התמונות והנתבעות 2 ו-3 עשו כן ביחס לתמונה הראשונה. הפרסומים הנם בגדר פעולות של "העתקה" ושל "העמדה לרשות הציבור", כמשמען בסעיף 11 לחוק, אשר עולות כדי הפרת זכות יוצרים מכוח סעיף 47(א) לחוק.

12. מקום בו הנתבעת 1 לא ציינה את שמו של התובע במסגרת פרסומה של התמונה השנייה, הן באתר האינטרנט של הנתבעת 1, והן בעמוד הפייסבוק שלה, הפרה הנתבעת 1 את זכותו המוסרית של התובע בתמונה זו, בהתאם לסעיפים 45-46 לחוק.

שימוש הוגן

13. אינני סבורה כי הפרסומים הנם בגדר שימוש הוגן, כמשמעו בסעיף 19 לחוק. ודוק; הנתבעת 1 אמנם איננה גוף מסחרי במהותה, אולם אין בכך כדי להעניק לה הגנת שימוש הוגן באופן אוטומטי בגין כל הפרת זכות יוצרים שנעשית על ידה.

ודוק; מעצם השימוש בתמונות מושא התביעה, הפיקה הנתבעת 1 רווח ותועלת בדמות צבירת מוניטין כרשות מקומית בקרב תושביה ובקרב רשויות אחרות. הנתבעת 1 לא הוכיחה בפניי כי מדובר באחד מהמצבים בהם מדובר בשימוש הוגן, במיוחד מקום בו השימוש שנעשה בתמונות פוגע בשוק הפוטנציאלי שלהן.

שיקול נוסף ומשמעותי אותו יש להביא בחשבון בעת בחינת הוגנות השימוש ביצירה, הנו העובדה כי לא ניתן לתובע קרדיט בעת פרסום התמונה השנייה על ידי הנתבעת 1 (ראו: ע"א 3038/02 זום

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 33640-11-22 גרינפלד ואח' נ' עיריית קרית גת ואח'

תקשורת (1992) בע"מ נ' הטלויזיה החינוכית הישראלית (פורסם בנבו, 29/4/2007), בפסקה 5(ו) לפסק הדין).

14. באשר לנתבעות 2 ו-3, עסקינן באתרי אינטרנט בעלי מטרות מסחריות, המפיקים רווח ממכירת שטחי פרסום ומתנועה בהם, וככאלה קשה להחיל בעניינן את הגנת השימוש ההוגן. ממילא, לא הוכח בפניי כי מדובר באותם מקרים בהם מוצדק להחיל הגנה זו.

15. תוצאת האמור, לא ניתן בענייננו להחיל את הגנת השימוש ההוגן, על השימוש שנעשה בתמונות על ידי מי מהנתבעות.

מפר תמים

16. שלוש הנתבעות טוענות כי עומדת להן הגנת מפר תמים, כמשמעה בסעיף 58 לחוק. במסגרת הגנת מפר תמים הדרישה היא כי הנתבע לא חשד ולא היה לו יסוד סביר לחשוד כי קיימת זכות יוצרים ביצירה, להבדיל מידיעה או חשד כי הנתבע המסוים הוא בעליה של זכות היוצרים ביצירה. מכאן, שמקום בו הנתבע לא ידע ולא היה לו יסוד סביר לחשוד כי לתובע המסוים יש זכות יוצרים ביצירה – אין די בכך כדי להעמיד לנתבע הגנת מפר תמים (ראו: רע"א 7774/09 אמיר וינברג נ' אליעזר ויסהוף (פורסם בנבו, 28/8/2012); ע"א 1248/15 Fisher Price Inc נ' דוורון – יבוא ויצור בע"מ (פורסם בנבו, 31/8/2017); ת"א (ת"א) ליאב אוזן ושות' נ' Winhelp בע"מ (פורסם בנבו, 18/11/2013)).

בענייננו, אין מדובר באותם מקרים חריגים, שבהם הנתבע לא ידע ולא היה לו יסוד סביר לחשוד כי קיימת זכות יוצרים ביצירה. ודוק; במקרה דנן מדובר בצילומים, אשר קשה להניח כי הנתבעות, כגופים העוסקים באופן שוטף בפרסום תמונות, המוחזקים כבקיאים בדיני זכויות יוצרים, סברו כי אין כל גורם אשר בבעלותו מצויה זכות היוצרים בתמונות. ממילא, הנתבעות לא הוכיחו טענותיהן בעניין זה.

אין אפוא מקום להחיל בענייננו הגנת מפר תמים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 33640-11-22 גרינפלד ואח' נ' עיריית קרית גת ואח'

גובה הפיצוי

17. סעיף 56 לחוק מסמיך את בית המשפט לפסוק לתובע פיצויים בלא הוכחת נזק, בגין הפרת זכות יוצרים. כאמור, טווח הפיצוי אשר נקבע במסגרת הדיון מיום 19/11/2023 הנו בין 10,000 ₪ לבין 75,000 ₪. אפנה אפוא לדיון בגובה הפיצוי ההולם בנסיבות העניין, בטווח האמור, בשים לב לשיקולים הנמנים בסעיף 56(ב) לחוק.

18. היקף ההפרה: מדובר בענייננו בפרסום שתי התמונות (במקרה של הנתבעת 1 ותמונה אחת, במקרה של הנתבעות 2 ו-3) הן באתרי האינטרנט של הנתבעות, והן בעמוד הפייסבוק של הנתבעת 1, למשך פרק זמן הנע בין חודשים ספורים לבין פרק זמן משמעותי יותר של למעלה משנה. משמע, מדובר בחשיפה בהיקף לא מבוטל.

19. חומרת ההפרה, מאפייני פעילותן של הנתבעות ותום ליבן: אמנם לא התרשמתי כי ההפרה – הן זו של זכות היוצרים והן זו של הזכות המוסרית על ידי הנתבעת 1 לגבי התמונה השנייה – נעשתה במכוון, אולם יש להביא בחשבון כי הנתבעת 1 הנה רשות מקומית, דהיינו גוף גדול ובעל אמצעים, אשר מוטלת עליו – ובפרט על מחלקת הדוברות שלו אשר זוהי מהות עיסוקה – להכיר היטב את דיני זכויות היוצרים ולפעול על פיהם; גוף אשר יכול היה בנקל לאתר את זהות צלם התמונות, לבקש את אישורו לפרסמן ולהציע לו שכר הוגן עבור השימוש בתמונות.

אשר לנתבעות 2-3, הוכח בפניי כי אלה קיבלו את התמונה הראשונה במסגרת דואר אלקטרוני מאת מחלקת הדוברות של הנתבעת 1, וכל שהתבקשו על ידי הנתבעת 1 היה לתת קרדיט לתובע עם פרסום התמונה. נסיבות אלה עלולות היו להציג בפני הנתבעות 2-3 מצג שווא, לפיו מחלקת הדוברות של העירייה, המוחזקת כאמור כמי שבקיאאה היטב בדיני זכויות יוצרים, בדקה את סוגיית זכויות היוצרים בנוגע לתמונה הראשונה, וכי השימוש בתמונה הנו בהרשאה.

עם זאת, אף הנתבעות 2 ו-3, כמפעילות אתרי אינטרנט מסחריים, אשר במסגרת פעילותן השוטפת עוסקות תדיר בפרסום תמונות, מוחזקות כמי שבקיאאות בדיני זכויות יוצרים בעצמן ופועלות על פיהם, וככאלה אשר היו יכולות להתחקות בנקל אחר זהות צלם התמונה הראשונה, לצורך קבלת הרשאתו להשתמש בה, בטרם השימוש בפועל. בעניין זה, ניתן להוסיף, כי טענת נתבעות אלה כנגד הנתבעת 1 כמי ש"סרסרה" בתמונות – הגם שחרף הבוטות בניסוחה, ניתן להבינה – מגלמת במקביל, לפחות במידת מה, תשובת נגד כי הפוסל, במומו פוסל.

מכל מקום, חרף המצג שהוצג בפניהן על ידי הנתבעת 1 כאמור, אינני סבורה כי עצימת עיניים מוחלטת וחוסר הפעלת שיקול דעת מצד הנתבעות 2-3 הנה ההתנהלות הראויה בנסיבות העניין, ועל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 33640-11-22 גרינפלד ואח' נ' עיריית קרית גת ואח'

כן אין בידי לפטור את הנתבעות 2-3 מתשלום פיצוי לתובע בגין הפרת זכות היוצרים, הגם שחלקן היא מופחת בהשוואה לחלקה של הנתבעת 1, בשל מצג השווא שהוצג על ידה בפניהן.

20. הנזק הממשי שנגרם לתובע והרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה, להערכת בית המשפט: לא הוכח בענייננו נזק ממשי שנגרם לתובע. יחד עם זאת, אילו היו הנתבעות פונות אל התובע מראש ומבקשות ממנו רשות לעשות שימוש בתמונות מושא התביעה, ניתן להניח כי התובע היה גובה מהן תשלום עבור רישיון שימוש כזה, שהרי התובע מתפרנס בין היתר גם בדרך זו. חסכון עלות רישיון שימוש בתמונות מושא התביעה, מהווה גם את הרווח שצמח לנתבעות בשל ההפרה.

זאת ועוד, בהשמטת הקרדיט לתובע מפרסום התמונה השנייה באתר האינטרנט של הנתבעת 1 ובעמוד הפייסבוק שלה, נמנעה ממנו חשיפה ומוניטין אשר היו עשויים להשיא לו רווחים נוספים, אילו גורמים נוספים היו רוכשים ממנו זכויות שימוש בתמונה זו. יש להביא גם בחשבון את הפגיעה האישית, הלא-ממונית, הנובעת מעצם ההפרה של זכות היוצרים של התובע, עת נטלה הנתבעת 1 את יצירתו בלא רשותו ופרסמה אותה, ללא מתן קרדיט לתובע.

21. על רקע מכלול השיקולים שפורטו, וכאמור לאחר שהצדדים הסמיכו אותי להכריע בתובענה בהתאם לסעיף 79א' לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] תשמ"ד-1984, אני סבורה כי יש לפסוק לתובע פיצוי בסך כולל של 40,000 ₪ בגין השימוש שנעשה על ידי הנתבעות בשתי התמונות מושא התביעה. אופן חלוקת הפיצוי בין הנתבעות יהא כדלקמן: הנתבעת 1 תשלם לתובע סך של 30,000 ₪; הנתבעת 2 תשלם לתובע סך של 5,000 ₪; הנתבעת 3 תשלם לתובע סך של 5,000 ₪.

22. חלוקה כאמור משקפת לשיטתי גם את חלוקת הפיצוי הנדרשת בין הנתבעות בשים לב להודעת צד ג שנשלחה על ידי הנתבעת 2 לנתבעת 1.

סוף דבר

23. הנתבעת 1 תשלם לתובע סך של 30,000 ₪ בגין הפרת זכות היוצרים של התובע בתמונה הראשונה, ובגין הפרת זכות היוצרים והזכות המוסרית של התובע בתמונה השנייה.

24. הנתבעת 2 תשלם לתובע סך של 5,000 ₪ בגין הפרת זכות היוצרים של התובע בתמונה הראשונה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 33640-11-22 גרינפלד ואח' נ' עיריית קרית גת ואח'

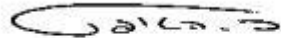
25. הנתבעת 3 תשלם לתובע סך של 5,000 ₪ בגין הפרת זכות היוצרים של התובע בתמונה הראשונה.

26. בנוסף לסכומים הנקובים לעיל, הנתבעות ישלמו לתובע הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בסך כולל של 8,000 ₪, בחלוקה הבאה: 6,000 ₪ ישולמו על ידי הנתבעת 1; 1,000 ₪ ישולמו על ידי הנתבעת 2; 1,000 ₪ ישולמו על ידי הנתבעת 3.

27. הסכומים ישולמו בתוך 45 ימים החל מהיום, שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק, מהיום ועד מועד התשלום המלא בפועל.

מזכירות בית המשפט תמציא לצדדים את העתק פסק דין כחוק.

ניתן היום, א' סיוון תשפ"ד, 07 יוני 2024, בהעדר הצדדים.

כרמלה האפט, שופטת, סגנית הנשיאה

